
A varázsszó: Forradalom!

Ferenc pápa braziliai látogatásáról

Olykor elég egy apró gesztus, hogy valaki meggyőző hatásúvá váljék. Ferenc pápa sok ilyen kis gesztust mutatott Brazíliában. Amikor a Világifjúsági Találkozóra tett útjának kezdetén Aparecidában, a nemzeti Mária-kegyhelyen kiszállt a helikopterből, először körülnézett. Körbejárta a helikoptert. Feltehetően órák várakozó emberek álltak ott. Aztán hagyta, hadd várjanak az összegyűlt előkelőségek, és elindult, hogy személyesen üdvözölje a kerítésnek támaszkodó vendégeket. Kezet rázott velük, integetett, beszélt a kerítés mögött állókkal, akiket tulajdonképpen kizártak. És pont ezek az em-

berek voltak sokkal közelebb a pápához, mint az összes politikusok, bíbrosok és díszvendégek. Ferenc pápa ura a kamerával, a jelképekkel folytatott játéknak. Olyan médiapápa, aki pontosan tudatában van hatásának.

Az első latin-amerikai a pápai trónon megmozgatta az embereket első dél-amerikai tartózkodása alkalmával. Közben semmilyen valóban új dolgot nem mondott. *Bergoglio pápa* csak kissé áthelyezte a hangsúlyokat, helyükre rakta a dolgokat. Ehhez tartozik az a lényegi kijelentése, amely már most, öt hónappal hivatali idejének kezdete után afféle nagy szalagcímként áll pápasága fölött: „Ne fe-

ledkezzetek meg a szegényekről!” „A szegények pápájaként” ünnepelték is aztán a brazil médiumok, néhány napra még a futballszór Neymar is eltűnt a címlapokról, pedig ő éppen akkoriban ment el az *FC Santos*ból, ahol egykor Pelé is játszott, az *FC Barcelonába*.

Ferenc pápa testi mivoltában is szokatlanul meggyőző. „A gyöngéd pápa”, írta egy brazil magazin. Úgy hat, mint egy olyan nagypapa, amelyet minden család szeretne. Melegszívű, jóindulatú. Igazi családfő. Ferenc természetesen hasznot húz abból, hogy hivatali elődjétől eltérően külföldi útjain nem szembesítik ismételten a

számos szexuális visszaéléssel, amelyekért amannak bocsánatot kellett kérnie. Ezt a terhet levette róla XVI. Benedek. A katolikus egyház így felélegethet, megszabadulván egy szinte elviselhetetlen nyúgtól. Most ismét a lényegről van szó.

Valódi nyugtalanságot akar egyházmegyéiben, mondta Ferenc pápa. Azt mondja, megérti a Brazíliában, Dél-Európában és másutt tüntető fiatalokat, akiknek még vannak utópiáik, és élénken vágyakoznak az igazságosságra. És nem érti azokat, akik nem mennek az utcára. Ez a kijelentés igen figyelemreméltó egy pápa részéről. Remek fogadtatásra is talált azoknál a fiataloknál, akik otthon, az egyházmegyéjükben szívesen megreformálnák a helyi egyházat, de számos ellenállásba ütköznek. Most az a benyomásuk, hogy egészen magasan álló szövetségesük van. Ezt hamarosan meg fogják érezni a kettejük között állók, a hivatalos egyházi apparátus püspöki és nem püspöki funkcionáriusai.

Az argentinai Ferenc pápa igazi latin ember, egyike a Rio de Janeiro-i világtalálkozón részt vett többségnek. A szegények egyházára irányuló eltökéltségével sok nyitott ajtóra talált Dél-Amerikában. Szegénynegyedekben séltált, egykori drogfüggőkkel és fiatal fegyencekkel beszélt. Mindezt nehezen vagy egyáltalán nem lehetett elképzelni a ragyogó teológus, XVI. Benedek részéről, akinek a beszédei ott végződtek, ahol Ferenc gesztusai kezdődnek. Benedek beszélt az irgalmasságról, Ferenc megéli azt. Rio de Janeiróban Ferenc végérvényesen pápává vált.

Nagy volt a tét a brazil metropoliszban, mert Latin-Amerika a legkatolikusabb földrész. De a sebesen növekvő pünkösdista egyházak befolyása évek óta egyre nagyobb. A statisztikák szerint az elmúlt négy évtized során Brazíliában a katolikusoknak csaknem harmada vándorolt át a keresztény konkurenciához. A pünkösdista TV-lelkészeknek tekintélyes méretű rajongói gyülekezetük van. És annyira meggazdagodtak, hogy az amerikai *Forbes* magazin még a leggazdagabb brazil tv-lelkészek listáját is közölte. A szegények egyházáról

szóló pápai üzenet éppen ezért a kor-szellemet érinti, és hirtelen egészen furcsa fényben tünteti föl a brazil televíziós számos pünkösdista és fundamentalista multimilliomosát.

Nicolás Cotungo, az uruguayi főváros, Montevideo érseke forradalom közeledését érzi a pápának a világtalálkozón mutatott számos gesztusában és jelképében; az *El Pais* című uruguayi napilapnak azt mondta, hogy Ferenc pápa ismét hozzáférhetővé teszi az emberek számára a péteri hivatalt, s nem mutat semmilyen félelmet attól, hogy az emberekkel érintkezzenek.

A Ferenc pápa által használt szó felvillanyoz: Forradalom! Ez a pápa arra szólít fel, hogy legyünk forradalmiak. Ezzel mellékesen feszültségmentesítette a Latin-Amerika szocialista, baloldali-demokratikus kormányaihoz fűződő viszonyt is. Legalábbis így látja ezt Bolívia elnöke, *Evo Morales*, aki a felszabadítási teológia újjászületésére vágyakozik: „Ha a katolikus egyház újra akarja élesíteni a felszabadítási teológiát, akkor készen állunk arra, hogy kísérői legyünk ennek a vallási elvnek, amely a népek felszabadítására irányul.”

Venezuela szocialista elnöke, *Nicolás Maduro* egyenesen stratégiai együttműködést javasolt a Vatikánnak. A katolikus egyház és a túlnyomórészt baloldali-demokratikus kormányzás, az USA túlhatalma ellen irányuló államok szövetsége, az *Alba* (tagjai: Ecuador, Kuba, Venezuela, Bolívia, Nicaragua, valamint a kisebb szigetállamok: Saint Vincent, Dominika és Antigua) szövetséget alkothatna az éhezés ellen, hallatszott nem rég Caracásból. Venezuela szocialistái ujjongtak, amikor a pápa néhány héttel korábban az elhunyt forradalmi államfő, *Hugo Chavez* szerény életstílusát dicsérte.

A szocialisták új pápáközelsége le nem becslendő belső konfliktuslehetőséget rejt. Az öt vezető *Alba*-állam közül háromban az utóbbi időben jégkorszak uralkodott a katolikus egyházvezetés és a kormány között. Venezuelában, Nicaraguában és Bolíviában a nemzeti püspöki konferencia élesen bírálta a mindenkori kormányt. Az elmúlt évben *Evo Morales* így rea-

gált a katolikus egyháztól kapott kritikára: „Renováljuk a templomokat, támogatjuk az építkezéseket, és mi történik? Sárt dobálnak rám.” Az időközben elhunyt venezuelai elnök, *Hugo Chavez* korábban így szidalmazta országának konzervatív püspökeit: „Ezek ókrök és barlanglakók!”

Sok bíborost nyugtalanítanak a szocialista közeledési kísérletek. Latin-Amerika egyházi vezetői 2011-ben XVI. Benedek mexikói és kubai útja után – a hagyományoknak megfelelően – még ujjongtak, és tömegesen küldtek hűségnyilatkozatokat az akkori pápának. Most feltűnik, hogy a vezető latin-amerikai bíborosok – valamennyien a lengyel vagy a bajor pápa választottjai, akik inkább a konzervatív szárnyhoz tartoznak, és nemigen vonzódnak a szocialista kormányokhoz – mindenekelőtt egy valamit tesznek: hallgatnak. Az egyház felső vezetésében dübörgő csend uralkodik. Kicsit olyan ez, mint amikor edzőváltás van egy futbalcsapatnál. A régi törzsjátékosok hirtelen nem tudják, hogy még mindig ugyanolyan fontosak-e, vagy a hirtelen megváltozott taktikai rendszer új szereposztást kíván-e.

Már elhangzottak az első hamis hangok. Ferenc pápa új stílusa el fogja rettenteni a konzervatív katolikus köröket, mivel a médiumok által fokozott erős jelenlétével Ferenc ki fogja szorítani Jézust az egyház központi üzenetéből – véli tudni magas egyházi körökből az argentin *Clarín* nevű napilap. *Charles Joseph Chaput*, Philadelphia (USA) érseke a *National Catholic Reporter* szerint kijelentette, hogy az egyházon belüli konzervatív körök nem túl boldogok a pápa első öt hónapjától, és így figyelmeztetett: a pápának törődnie kell az egyház ezen részével, és nem szabad megfélemlenie a konzervatív erőkről.

Ferenc pápa mozgásba hozta az egyház hajóját. Most aztán mindenki tudni akarja, merre tart az út. A pápa már megadta a választ: Egészen közel az aparecidai kerítéshez, a kerítés körül állókhöz, a kisemberekhez, akiket a nagyok és a hatalom birtokosai által összeállított menetrend kizárt.

Forrás: Publik-Forum, 2013/15

ELŐFIZETÉS

Tisztelettel kérjük Olvasóinkat, hogy legkésőbb **2014. január 31-ig** újítsák meg előfizetésüket. A lap ára nem változik, tehát az egyes számok ára 250,- Ft, az éves előfizetés **1500,- Ft**, illetve annak, aki postán kéri, a *postaköltséggel együtt 2600,- Ft*.

Többletbefizetéseket vagy adományokat ezután is szívesen elfogadunk.

Kérjük, hogy az utalvány címzésében az „Érted vagyok” és Kovács László nevét egyaránt tüntessék föl (1076 Budapest, Thököly út 11. I. 6.).